सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन, २०६४, को दफा ५ (३) र नियमावलीको नियम ३ बमोजिम सार्वजनिक गरिएको विवरण

सूचना सार्वजनिक गरेको अवधिः २०७८ माघ देखि २०७८ चैत्र सम्म

प्रदेश सरकार

शिक्षा, संस्कृति, विज्ञान प्रविधि तथा सामाजिक विकास मन्त्रालय

गण्डकी प्रदेश, पोखरा, नेपाल

१. निकायको स्वरुप र प्रकृति

नेपालको सविधानले एकात्मक शासन पद्धति रहेको मुलुकलाई संघीय संरचनामा परिणत गरी संघ प्रदेश र स्थानीय सरकारको व्यवस्था गरेको छ। प्रदेशमा प्रदेश सरकार रहने व्यवस्था अनुसार सात वटै प्रदेशमा प्रदेश सरकार मातहत विभिन्न मन्त्रालयहरुको स्थापना गरिएको छ । प्रदेश सरकार मातहत रहने विभिन्न मन्त्रालयहरु मध्ये शिक्षा, संस्कृति, विज्ञान प्रविधि तथा सामाजिक विकास मन्त्रालय पनि एक हो । गण्डकी प्रदेशमा यस मन्त्रालयको स्थापना २०७४ माघ २८ गते भएको हो ।

गण्डकी प्रदेश सरकार कार्यविभाजन नियमावली, २०७४ अनुसार यस मन्त्रालयलाई शिक्षा, संस्कृति, विज्ञान प्रविधि, महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, सामाजिक सुरक्षा ,भाषा संस्कृति, पुरातत्व, श्रम तथा रोजगारसंग सम्वन्धित विषयहरुको जिम्मेवारी तोकिएको छ । यस मन्त्रालयको कार्यक्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न विषयहरुको प्रदेश स्तरीय कानून नीति मापदण्डहरुको निर्माण गर्नुपर्ने भएकोले मन्त्रालय हाल यिनै विषयको निर्माण र कार्यान्वयमा केन्द्रित रहेको छ । साथै मन्त्रालयले आफ्नो विषय क्षेत्र भित्रका विभिन्न कार्यक्रमहरु निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिरहेको छ ।

यस मन्त्रालयको मूल उद्देश्य गण्डकी प्रदेशका जनताको शिक्षा, संस्कृति, विज्ञान प्रविधि, महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, सामाजिक सुरक्षा ,भाषा संस्कृति, पुरातत्व, श्रम तथा रोजगार लगायत मन्त्रालयसँग सम्बन्धित विभिन्न विषयको कानून, नीति, नियम, मापदण्ड निर्माण तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनवाट समग्र सामाजिक क्षेत्रको विकास गरी स्वस्थ शिक्षित सक्षम उद्यमशील नागरिक तयार गरी प्रदेशको विकासमा योगदान गर्दै समाजवाद उन्मुख समृद्ध प्रदेशको निर्माणमा योगदान पुर्‍याउनु हो ।

मन्त्रालयको कार्य जिम्मेवारीलाई संक्षेपमा निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छः

- सीपयुक्त दक्ष नागरिक तयार गर्ने,
- प्राविधिक शिक्षामा जोड दिई प्रदेशलाइ आवश्यक जनशक्ति उत्पादन गरी शैक्षिक वेरोजगार घटाउने,
- स्वरोजगार श्रृजना गर्ने,
- हिंसा रहित समाज निर्माण गर्ने,
- श्रम शोषण रहित समाज स्थापना गर्ने,
- सिमान्तकृत, अल्पसंख्यक नागरिकहरुलाई संरक्षण गर्ने,
- भाषा, धर्म, संस्कृति र पुरातत्वको संरक्षण, सम्वर्धन र अभिलेखिकरण गर्ने,

- युवा शक्तिलाइ प्रदेशको विकासमा परिचालन गर्ने,
- सूचना प्रविधिको माध्यमबाट निष्पक्ष, मितव्ययी, पारदर्शी, चुस्त र छरितो रूपमा कार्यसम्पादन गरी समृद्ध प्रदेश बनाउने कार्यक्रममा योगदान गर्ने ।

मन्त्रालयको संगठन संरचना देहाय बमोजिम रहेको छ ।

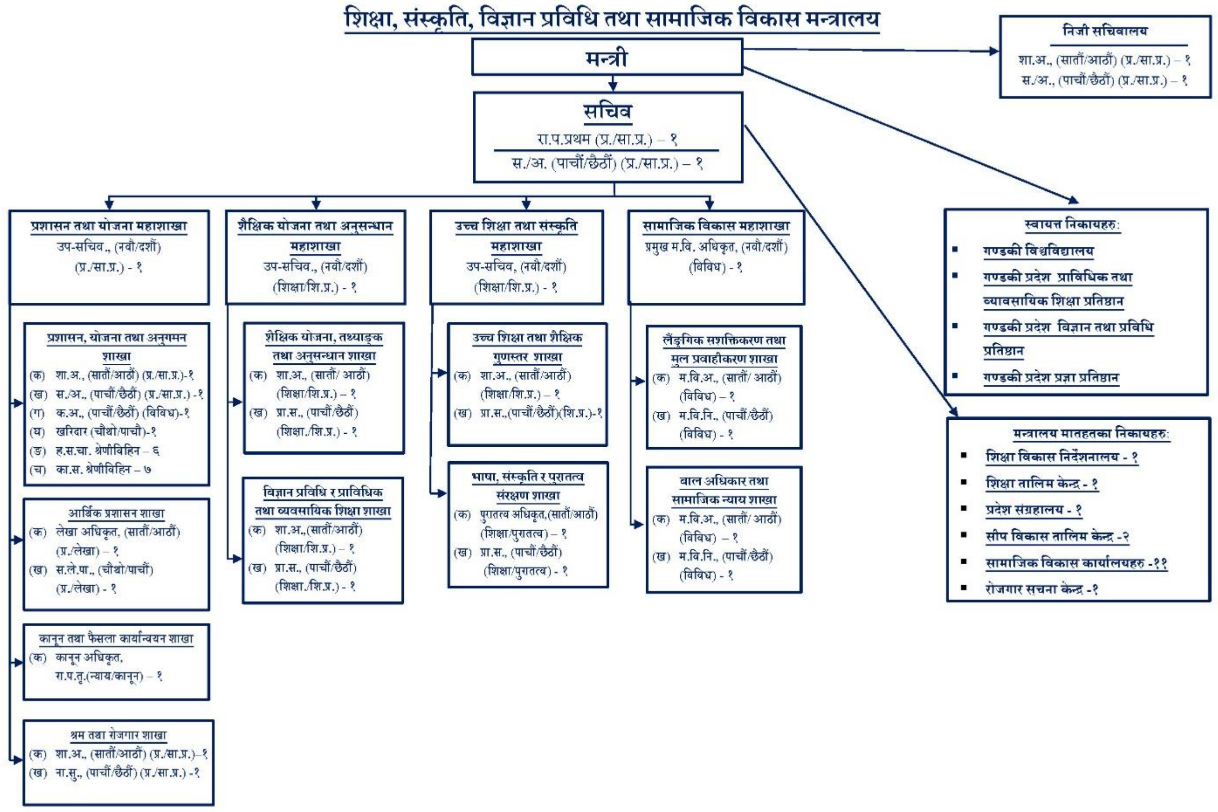

२. निकायको काम, कर्तव्य र अधिकार

गण्डकी प्रदेश सरकारको (कार्यविभाजन) नियमावली, २०७४ बमोजिम शिक्षा, संस्कृति, विज्ञान प्रविधि तथा सामाजिक विकास मन्त्रालयको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम रहेको छ ।

क्र.सं.	काम, कर्तव्य र अधिकार
१	प्रदेशस्तरको विश्वविद्यालय तथा उच्च शिक्षा सम्वन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
२	शैक्षिक परामर्श सेवाको मापदण्ड निर्धारण, अनुमति तथा नियमन
३	प्रदेशस्तरमा पुस्तकालय, संग्रहालय, अभिलेखालय सम्वन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन

४	प्रादेशिक शिक्षा, प्राविधिक तथा व्यवसायिक तालिम र छात्रवृत्ति सम्वन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड निर्धारण, कार्यान्वयन र नियमन तथा पाठ्यक्रम, पाठ्य पुस्तक तथा पाठ्य सामग्री निर्माण, उत्पादन र वितरण
५	प्रदेशस्तरको मानव संशाधनको आवश्यकता प्रक्षेपण तथा शैक्षिक योजना निर्माण र कार्यान्वयन
६	प्रदेशस्तरमा विद्यालय तहको शिक्षकको सेवा शर्त, योग्यता, क्षमता र शिक्षक व्यवस्थापनको मापदण्ड निर्धारण र नियमन
७	माध्यमिक तहको परीक्षा व्यवस्थापन
८	प्रदेशस्तरमा प्राज्ञिक अनुसन्धान तथा शैक्षिक तथ्याङ्क व्यवस्थापन
९	महिला हक सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
१०	लैङ्गिक हिंसा, मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार सम्वन्धी नीति तथा कार्ययोजना तर्जुमा र कार्यान्वयन तथा अन्तराष्ट्रिय सन्धि, सम्झौता र प्रतिवद्धताको कार्यान्वयन, निरोधात्मक र संरक्षणात्मक उपाय र पुनर्स्थापन
११	महिला सशक्तीकरण तथा लैङ्गिक समानता सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान
१२	लैंगिक उत्तरदायी वजेट र लैङ्गिक परीक्षण
१३	बालबालिकाको हकहित संरक्षण सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन, अध्ययन, अनुसन्धान, बालमैत्री शासकीय प्रवन्ध र सेवा प्रवाह, बाल उद्धार कोष व्यवस्थापन र बाल सुधार तथा पुनर्स्थापना
१४	प्रदेशस्तरमा ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र अशक्त, बालबालिकाका र महिला सम्बन्धी कार्यहरुको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन
१५	समाजकल्याण र संघसस्था सम्वन्धी कार्यहरुको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन
१६	लोपोन्मुख, सीमान्तकृत, गरिब, जेष्ठ नागरिक लक्षित आवास सम्बन्धी नीति, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन
१७	सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा मापदण्डको निर्माण तथा कार्यान्वयन, कोष व्यवस्थापन, नियमन, राष्ट्रिय र प्रादेशिक निकाय तथा संघ संस्थासँग सम्पर्क, समन्वय र सहकार्य
१८	प्रदेशभित्र रोजगारी प्रवर्द्धन सम्बन्धी नीति, योजना, कार्यक्रम तथा मापदण्ड तर्जुमा तथा कार्यान्वयन र स्थानीय सरकारसंग समन्वय
१९	विश्वसम्पदा सूचीमा परेका स्मारक र पुरातात्विक महत्वका स्थल सम्बन्धी
२०	भाषा, लिपि संस्कृति, ललितकला र धर्मको संरक्षण र प्रयोग सम्वन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
२१	ऐतिहासिक, धार्मिक, साँस्कृतिक एवं कला र वास्तु कलात्मक दृष्टिकोणले महत्व बोकेका प्रादेशिकस्तरका दरवारहरुको संरक्षण, सम्भार, अध्ययन, अनुसन्धान तथा व्यवस्थापन
२२	प्रादेशिकस्तरमा संग्रहालयको स्थापना, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन

२३	प्रदेशस्तरका पुरातात्विक महत्वका स्थल, ऐतिहासिक र धार्मिक सांस्कृतिक सम्पदा, प्राचीन स्मारक, संग्रहालय, सास्कृतिक धरोहर सम्वन्धी नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन एवम् संरक्षण, सम्भार, अध्ययन, अनुसन्धान, उत्खनन तथा पुनर्निर्माण
२४	धर्म, परम्परा र गुठी अन्तर्गत चलिआएका विभिन्न जात्रा, पर्वहरुको सञ्चालन र व्यवस्थापन
२५	संस्कृतिको विकास सम्वन्धी नीति तथा कानून तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
२६	रोजगार प्रवर्द्धन सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
२७	श्रमिक एवं श्रमिकको सामाजिक सुरक्षा तथा ट्रेड युनियन सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड र नियमन
२८	श्रमशक्ति, श्रम बजार सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान र श्रमशक्ति योजना
२९	औद्योगिक विवाद समाधान, श्रम सम्बन्धमा सुधार र न्यायिक निरुपण
३०	कार्यस्थल सुरक्षा, कारखाना निरीक्षण तथा नियमन

३. निकायमा रहेका पदाधिकारी तथा कर्मचारी संख्या र कार्य विवरण

सि.नं	कर्मचारी/पदाधिकारीको नाम, थर	पद/तह/श्रेणी	महाशाखा/शाखा	कैफियत
१	माननीय मेखलाल श्रेष्ठ	मन्त्री	शि.सं. वि.प्र तथा सामाजिक विकास मन्त्रालय	
२	श्री देवेन्द्र लामिछाने	सचिव (रा.प.प्रथम)	शि.सं. वि.प्र तथा सामाजिक विकास मन्त्रालय	
३	श्री पुष्पराज पौडेल	उप-सचिव (रा.प.द्वितीय)	प्रशासन तथा योजना महाशाखा	
४	श्री तोयनाथ लम्साल	उप-सचिव (दशौं)	शैक्षिक योजना तथा अनुसन्धान महाशाखा	
५	श्री भोजराज न्यौपाने	उप-सचिव (रा.प.द्वितीय)	उच्च शिक्षा तथा संस्कृति महाशाखा	
६	श्री जमुना पौडेल कार्की	प्र.म.वि.अ. (नवौं)	सामाजिक विकास महाशाखा	
७	श्री ऋषिराज बास्तोला	अधिकृत (आठौं)	शैक्षिक योजना, तथ्याङ्क तथा अनुसन्धान शाखा	
८	श्री टंकप्रसाद ढकाल	अधिकृत (आठौं)	उच्च शिक्षा तथा शैक्षिक गुणस्तर शाखा	
९	श्री मन कुमारी पौडेल	अधिकृत (आठौं)	विज्ञान प्रविधि र प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षा शाखा	
१०	श्री सिर्जना आचार्य	कानून अधिकृत	फैसला तथा कानून कार्यान्वयन शाखा	
११	श्री अशोक कुमार नेपाली	अधिकृत (सातौं)	प्रशासन योजना तथा अनुगमन र श्रम तथा रोजगार सूचना शाखा	

१२	श्री बद्री प्रसाद वाग्ले	प्रदेश समन्वय अधिकृत	राष्ट्रिय बाल अधिकार परिषद्	
१३	श्री विक्रम रिजाल	क.अधिकृत (छैठौं)	प्रशासन तथा योजना शाखा	
१४	श्री दामोदर वराल	अधिकृत (छैठौं)	प्रशासन तथा योजना शाखा र स्टोर शाखा	
१५	श्री सुशीला अधिकारी	अधिकृत (छैठौं)	शैक्षिक योजना, तथ्याङ्क तथा अनुसन्धान शाखा	
१६	श्री देवी शर्मा	अधिकृत (छैठौं)	लैंगिक मूलप्रवाहीकरण तथा सशक्तीकरण शाखा	
१७	श्री शरद गुरुङ्ग	सहायक (पाचौं)	बाल अधिकार तथा सामाजिक न्याय शाखा	
१८	श्री राजेश श्रेष्ठ	स.क.अ.	रोजगार सूचना शाखा	
१९	श्री नारायणी ढकाल	सहायक (चौथो)	अपाङ्गता सहायता कक्ष (Help Desk) सहयोगी	
२०	श्री ज्योति कुमारी भण्डारी	सहायक (चौथो)	हटलाइन सेवा सहयोगी	
२१	श्री सुनिल मानन्धर	हलुका सवारी चालक	सवारी चालक	
२२	श्री हरिप्रसाद गौतम	हलुका सवारी चालक	सवारी चालक	
२३	श्री झक बहादुर सारु	हलुका सवारी चालक	सवारी चालक	
२४	श्री रेशम गुरुङ्ग	हलुका सवारी चालक	सवारी चालक	
२५	श्री गंगा थारु	हलुका सवारी चालक	सवारी चालक	
२६	श्री लक्ष्मी शर्मा घिमिरे	श्रेणी विहिन	कार्यालय सहयोगी	
२७	श्री लोग माया के.सी.	श्रेणीविहिन	कार्यालय सहयोगी	
२८	श्री डोलराज काफ्ले	श्रेणीविहिन	कार्यालय सहयोगी	
२९	श्री गोर्ख वहादुर रोका	श्रेणीविहिन	कार्यालय सहयोगी	
३०	श्री शान्ति जिरेल	श्रेणीविहिन	कार्यालय सहयोगी	

४. निकायबाट प्रदान गरिने सेवा

महाशाखाको नाम	प्रदान गरिने सेवा	कैफियत
१. प्रशासन तथा योजना महाशाखा शाखा		
(क) प्रशासन योजना तथा अनुगमन शाखा	- मन्त्रालय अन्तर्गतका सेवा समूहका कर्मचारीहरुको नियुक्ति, पदस्थापन,सरुवा, बढ्ुवा, राजीनामा अवकाश आदिसँग सम्बन्धित कार्य गर्ने, - रिक्त दरबन्दीमा पदपूर्ति प्रक्रिया अगाडि बढाउने, - कर्मचारीहरुको प्रोत्साहन पुरस्कारको सिफारिस गर्ने,	

	- कर्मचारीहरुको कार्य विवरण तयार गर्ने, - कर्मचारीहरुको क्षमता विकासका लागि कार्यक्रम पहिचान गरी कार्यान्वयन गर्ने, - कर्मचारीहरुको अभिलेख राख्ने, - मन्त्रालयको वेभसाइट व्यवस्थापन गर्ने, - मन्त्रालयका महाशाखाहरुबाट प्राप्त योजना,कार्यक्रम र प्रतिवेदन तयार गरी पेश गर्ने गराउने, - मन्त्रालयवाट प्रकाशन हुने वुलेटिन र समाचारपत्रको प्रकाशनको व्यवस्था मिलाउने, - जनसम्पर्क,सोधपुछ, दर्ता चलानी कार्यहरु व्यवस्थित तवरबाट सम्पन्न गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाउने, - सवारी साधनको परिचालन, विजुली,धारा, टेलिफोन, विद्धुतिय उपकरण, फर्निचरको आपूर्ति तथा मर्मत संभार , - मन्त्रालयका सामानको खर्च, मर्मत, लिलाम र मिनाहा सम्बन्धि कार्य गर्ने, - भण्डार तथा सम्पत्तिको अभिलेख राख्ने, - सूचना प्रविधि सम्वन्धी कार्यलाई व्यवस्थित गर्दै लैजाने, - कर्मचारीहरुको कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन र रेकर्ड सम्वन्धी कार्य, - माननीय मन्त्रीज्यूको सचिवालय सम्वन्धी कार्य, - प्रशासन तथा योजना शाखा सम्वन्धि अन्य कार्य गर्ने ।	
(ख) आर्थिक प्रशासन शाखा	- मन्त्रालयको साधारण बजेट तयार गर्ने, - मन्त्रालय अन्तर्गतका निकायहरुलाई प्रदान गरिने अख्तियारी पत्र तयार गर्ने र खर्च सम्बन्धी नर्म्सको व्यवस्थापन गर्ने, - साधारण तथा विकास वजेट निकासा सम्वन्धी कार्य नियमानुसार गर्ने, - प्रशासन शाखाको सहयोग लिइ कर्मचारीको तलवी प्रतिवेदन पारित गरी तलब भत्ता उपलब्ध गराउने, - खर्चको श्रेश्ता राखि लेखापरीक्षण , बेरुजु फर्छ्यौट - विनियोजित वजेटको अधिनमा रहि अधिकार प्राप्त अधिकारीको स्वीकृतीमा खर्च गर्ने, - भए गरेका खर्चको अभिलेखिकरण गर्ने, - आर्थिक प्रशासन शाखासंग सम्वन्धीत अन्य कार्यहरु गर्ने ।	
(ग) कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	- मन्त्रालयको कार्यक्षेत्र भित्र पर्ने विषयमा एन नियमको मस्यौदा तयार गर्ने	

	- मन्त्रालयसँग सम्बन्धित पर्न आएका मुद्दा मामिलाहरु सम्बन्धी आवश्यक कार्य गर्ने, - मन्त्रालयका सबै शाखा महाशाखाहरुलाई कानूनी राय परामर्श दिने - मन्त्रालयका सूचनाहरु राजपत्रमा प्रकाशन गर्ने व्यवस्था मिलाउने, - मन्त्रालयका सवै शाखासँग समन्वय गरी नागरिक बडापत्रको व्यवस्थापन गर्ने, - कानून तथा फैसलासँग सम्बन्धित अन्य कार्यहरु गर्ने ।	
(घ)श्रम तथा रोजगार शाखा	- रोजगार प्रवर्द्धन सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन गर्ने, - श्रमिक एवं श्रमिकको सामाजिक सुरक्षा तथा ट्रेड युनियन सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड र नियमन गर्ने, - श्रमशक्ति, श्रम बजार सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान र श्रमशक्ति योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने, - औद्योगिक विवाद समाधान, श्रम सम्बन्धमा सुधार र न्यायिक निरुपणको व्यवस्था मिलाउने, - कार्यस्थल सुरक्षा, कारखाना निरीक्षण तथा नियमनको कार्यहरु गर्ने, - सीप विकास तालिमको आवश्यकता पहिचान गरी सञ्चालनको व्यवस्था मिलाउने, - श्रम तथा रोजगारसंग सम्वन्धीत अन्य कार्यहरु गर्ने ।	
२. शैक्षिक योजना तथा अनुसन्धान महाशाखा		
(क) शैक्षिक योजना तथा अनुसन्धान शाखा	- प्रदेशस्तरको मानव संसाधनको आवश्यकता प्रक्षेपण तथा शैक्षिक योजना निर्माण र कार्यान्वयन - प्रदेशस्तरमा प्राज्ञिक अनुसन्धान तथा शैक्षिक तथ्याङ्क व्यवस्थापन - राष्ट्रिय प्रारम्भिक शिक्षा पढाइ कार्यक्रम सञ्चालनमा सहयोग गर्ने, - संघ,प्रदेश र स्थानीय तहबाट सञ्चालन हुने शैक्षिक कार्यक्रम वीच समन्वय गर्ने, - शैक्षिक विषयमा अध्ययन अनुसन्धान गर्ने गराउने, - निरीक्षण,अनुगमन साधन र सूचक तयार गर्ने, - शैक्षिक योजना र कार्यक्रमको अनुगमन मूल्यांकन प्रतिवेदन तयार गरी प्राप्त पृष्ठपोषण अनुसार सुधार गर्ने, - प्रदेशभित्रका विद्यालयमहाविद्यालयहरुको नक्सांकन गर्ने/	

	- शैक्षिक योजना, कार्यक्रम, रणनीति तयार गर्ने, - शिक्षाको विकासका लागि वार्षिक कार्यक्रमहरु तयार गर्ने , - प्रस्तावित योजना तथा कार्यक्रमका लागि बजेटको प्रारुप तयार गर्ने, - शिक्षा तर्फको चौमासिक, वार्षिक प्रतिवेदन तयार गर्ने, - प्रदेश योजना आयोगसँग सम्बन्धित कार्यहरु गर्ने, - शैक्षिक नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको अध्ययन, तुलना र विश्लेषण गर्ने, - शैक्षिक योजनाहरुको विश्लेषण तर्जुमा,कार्यान्वयन र विश्लेषण, - शैक्षिक नीति तथा कार्यक्रमको नीतिगत अध्ययन अनुसन्धान गर्ने, - शिक्षामा भौतिक सुधार कार्यक्रमको व्यवस्थापन गर्ने , - विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सहजिकरण सम्वन्धी कार्य, - शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्ने उपायहरु खेजि गरी सुझाव दिने, - शैक्षिक योजना र अनुगमन मूल्याङ्कन सम्वन्धि अन्य कार्यहरु गर्ने ।	
(ख) विज्ञान, प्रविधि र प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षा शाखा	- प्राविधिक तथा व्यवसायिक तालिम र छात्रवृत्ति सम्वन्धी नीति, कानुन तथा मापदण्ड निर्धारण, कार्यान्वयन र नियमन - विद्यालय तथा प्राविधिक शिक्षा तर्फको पाठ्यक्रम, पाठ्यपुस्तक तथा पाठ्य सामाग्री निर्माण, उत्पादन र वितरण सम्वन्धी कार्य, - प्राविधिक तथा व्यावसायिक तालिम परिषद र यस सम्बन्धी अन्य संस्थाहरुलाई व्यवस्थापकिय सहयोग गर्ने, - प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षाका प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको अनुगमन मूल्यांकन र यसको नियमन तथा सुशासन सम्वन्धी कार्य गर्ने, - प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षा सम्वन्धि अन्य कार्यहरु गर्ने ।	
३. उच्च शिक्षा तथा संस्कृति महाशाखा		
(क) उच्च शिक्षा तथा शैक्षिक गुणस्तर शाखा	- प्रदेशस्तरको विश्वविद्यालय तथा उच्च शिक्षा सम्वन्धी नीति, कानुन तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन - प्रदेशस्तरमा विद्यालय तहको शिक्षकको सेवा शर्त, योग्यता, क्षमता र शिक्षक व्यवस्थापनको मापदण्ड निर्धारण र नियमन - आधारभूत तथा माध्यामिक तहको शिक्षा सम्बन्धी नीति नियम,निर्देशनको व्यवस्था गरी कार्यान्वयन गर्ने गराउने, - मन्त्रालय , विश्वविद्यालय र महाविद्यालयको सम्पर्क माध्यमका रुपमा काम गर्ने,	

	- विभिन्न तहको परीक्षाको व्यवस्थापन,विश्लेषण र समन्वय गर्ने गराउने - शिक्षक तालिम कार्यक्रमको नीति नियम तयारी र कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाउने, - उच्च शिक्षासँग सम्बन्धित अन्य कार्यहरु गर्ने ।	
(ख) भाषा, संस्कृति र पुरातत्व संरक्षण शाखा	- प्रदेशस्तरमा पुस्तकालय, संग्रहालय, अभिलेखालय सम्वन्धी नीति, कानुन तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन - विश्वसम्पदा सूचीमा परेका स्मारक र पुरातात्विक महत्वका स्थल सम्बन्धी भाषा, लिपि संस्कृति, ललितकला र धर्मको संरक्षण र प्रयोग सम्वन्धी प्रादेशिक नीति, कानुन, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन - ऐतिहासिक, धार्मिक, साँस्कृतिक एवं कला र वास्तु कलात्मक दृष्टिकोणले महत्व बोकेका प्रादेशिकस्तरका दरवारहरुको संरक्षण, सम्भार, अध्ययन, अनुसन्धान तथा व्यवस्थापन - प्रादेशिकस्तरमा संग्रहालयको स्थापना, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन - प्रदेशस्तरका पुरातात्विक महत्वका स्थल, ऐतिहासिक र धार्मिक सांस्कृतिक सम्पदा, प्राचिन स्मारक, संग्रहालय, सास्कृतिक धरोहर सम्वन्धी नीति, कानुन, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन एवम् संरक्षण, सम्भार, अध्ययन, अनुसन्धान, उत्खनन तथा पुनर्निर्माण - धर्म, परम्परा र गुठी अन्तर्गत चलिआएका विभिन्न जात्रा, पर्वहरुको सञ्चालन र व्यवस्थापन - संस्कृतिको विकास सम्वन्धी नीति तथा कानुन तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन सम्वन्धी कार्य - भाषा संस्कृति र पुरातत्व सम्वन्धि अन्य कार्यहरु गर्ने ।	
४. सामाजिक विकास महाशाखा		
(क) लैङ्गिक शसक्तीकरण तथा मूलप्रवाहीकरण शाखा	- महिला हक सम्बन्धि प्रादेशिक नीति ,कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा ,कार्यान्वयन र नियमन सम्बन्धि कार्य गर्ने। - महिला बालबालिका ,जेष्ठ नागरिक,अपाङ्गता भएका व्यक्ति र लैङ्गिक अल्पसंख्यक व्यक्तिहरूको तथ्याङ्क संकलन गर्ने । - लैङ्गिक हिंसा ,मानव बेचबिखन ा ओसारपोस सम्बन्धि नीति तथा कार्ययोजना तर्जुमा र कार्यान्वयन तथा अन्तराष्ट्रिय सन्धि ,सम्झौता र प्रतिबद्धताको कार्यान्वयन ,निरोधात्मक र संरक्षणात्मक उपाय र पुनर्थापना गर्ने । - महिला सशक्तिकरण तथा लैङ्गिक समानता सम्बन्धि अनुगमनअनुसन्धान।	

	- लैङ्गिक उत्तरदायि बजेट निर्माण र लैङ्गिक परिक्षण सम्बन्धि कार्य गर्ने। - सामाजिक विकास महाशाखा अन्तर्गत बार्षिक प्रगति प्रतिबेदन तयार गर्ने।	
(ख) बालअधिकार तथा सामाजिक न्याय शाखा	- बालबालिकाको हकहित संरक्षण सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन, अध्ययन, अनुसन्धान, बालमैत्री शासकीय प्रवन्ध र सेवा प्रवाह, बालउद्धार कोष व्यवस्थापन र बाल सुधार तथा पुनर्स्थापना सम्वन्धि कार्य गर्ने । - प्रदेशस्तरमा ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र अशक्त, बाल बालिकाका र महिला सम्बन्धी कार्यहरुको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने । - समाज कल्याण र संघ संस्था सम्बन्धि कार्यहरुको अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्ने। - लोपोन्मुख, सीमान्तकृत, गरिब, जेष्ठ नागरिक लक्षित आवास सम्बन्धी नीति, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन । - सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धि प्रादेशिक नीति ,कानून ,मापदण्डको निर्माण तथा कार्यान्वयन,कोष व्यवस्थापन ,नियमन ,राष्ट्रिय र प्रादेशिक ,स्थानिय तह तथा संघ संस्थासंग सम्पर्क ,समन्वय र सहकार्य। - बालअधिकार तथा सामाजिक न्यायसंग सम्वन्धीत कार्यहरु गर्ने ।	

८. सेवाप्रदान गर्ने निकायको शाखा र जिम्मेवार अधिकारीः

मन्त्रालयका महाशाखाहरु र जिम्मेवार कर्मचारीहरुको विवरण निम्न बमोजिम रहेको छ ।

सि.नं.	महाशाखाको नाम	महाशाखा प्रमुख	कैफियत
१.	प्रशासन तथा योजना महाशाखा	श्री पुष्पराज पौडेल	
२.	शैक्षिक योजना तथा अनुसन्धान महाशाखा	श्री तोयनाथ लम्साल	
३.	उच्च शिक्षा तथा संस्कृति महाशाखा	श्री भोजराज न्यौपाने	
४.	सामाजिक विकास महाशाखा	श्री जमुना पौडेल	

<u>मन्त्रालय सम्बद्ध र मातहतका निकाय</u>

- गण्डकी विश्वविद्यालय
- गण्डकी प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम प्रतिष्ठान

- गण्डकी प्रदेश विज्ञान तथा प्रविधि प्रतिष्ठान
- गण्डकी प्रदेश प्रज्ञा प्रतिष्ठान
- शिक्षा विकास निर्देशनालय
- शिक्षा तालिम केन्द्र
- प्रदेश सङ्ग्रहालय
- रोजगार सूचना केन्द्र
- व्यावसायिक तथा सीप विकास तालिम केन्द्र -२ वटा
- सामाजिक विकास कार्यालय-११ वटा

६. सेवा प्रदान गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि

सेवाको किसिम र प्रकृति नागरिक बडापत्र बमोजिम हुनेछ ।

७. निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकार

सि.नं	निर्णय	निर्णयकर्ता	कैफियत
१	महाशाखागत कार्य	महाशाखा प्रमुख	
२	मन्त्रालयको समग्र प्रशासनिक विषय	सचिव	
३	नीतिगत निर्णय	माननीय मन्त्री	

८. निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी

प्रमुखः श्री देवेन्द्र लामिछाने

पदः सचिव

९. प्रवक्ताः-

नामः- तोयनाथ लम्साल

पदः-उपसचिव (दशौं तह)

१०. गुनासो सुन्ने अधिकारी

नामः- भोजराज न्यौपाने

पदः-उपसचिव (रा.प द्धितीय तह)

११. सूचना अधिकारी र प्रमुखको नाम र पद

प्रमुखः श्री देवेन्द्र लामिछाने
पदः सचिव
सूचना अधिकारीः श्री टंकप्रसाद ढकाल
पदः अधिकृतस्तर (आठौं)

१२. ऐन, नियम, विनियम वा निर्देशिकाको सूची

- गण्डकी विश्वविद्यालय ऐन, २०७६
- गण्डकी प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिम प्रतिष्ठान ऐन, २०७७
- गण्डकी प्रज्ञा प्रतिष्ठान ऐन,२०७७
- प्रदेशस्तरीय अपाङ्गता सम्बन्धी निर्देशन समिति गठन कार्यविधि, २०७७
- सडक तथा बेवारिसे बालबालिका व्यवस्थापन मापदण्ड, २०७७
- महिला, बालबालिका तथा समाजकल्याण तर्फका स्वीकृत कार्यक्रम कार्यान्वयन मापदण्ड,२०७७
- धार्मिक, साँस्कृतिक तथा पुरातात्विक महत्वका क्षेत्रहरुको संरक्षण र सुधार सम्वन्धी मापदण्ड, २०७७
- संरक्षण विषयगत क्षेत्रको प्रदेशस्तरीय पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०७७
- भाषा, साहित्य, कला तथा संस्कृतितर्फका कार्यक्रम सञ्चालन मापदण्ड, २०७७
- भाषा, साहित्य, कला र संस्कृतिको उत्थानका लागि आयोजना गरिने कार्यक्रम तथा राष्ट्रिय विभूतिको सम्मानमा मनाइने दिवस, समारोह सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७
- सामाजिक परिवर्तनका लागि युवा परिचालन सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७
- सामाजिक विकास मन्त्रालयबाट सञ्चालन हुने शिक्षा सम्बन्धी स्वीकृत कार्यक्रम तथा बजेट कार्यान्वयन सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७
- एक शैक्षिक संस्था एक उद्धम कार्यबिधि , २०७६
- प्रदेश विकास स्वयंसेवक कार्यविधि, २०७५ (दोस्रो संशोधन सहित)
- एकल महिला संरक्षण कार्यक्रम सम्वन्धी कार्यविधि, २०७६
- लामो तथा छोटो अवधिको सीपमूलक तालिम सञ्चालन कार्यविधि,२०७७
- प्रदेश श्रम सल्लाहाकार परिषद् गठन सम्बन्धी कार्यविधि,२०७७
- कोभिड-१९ बाट प्रभावित वर्ग लक्षित तालिम कार्यक्रम सञ्चालन मापदण्ड,२०७७
- दलित समुदायको परम्परागत पेशा, कला र सीपको संरक्षण, सम्वर्द्धन र व्यवसायिकरणका
- भगत सर्वजित सीप विकास कार्यक्रम संचालन मापदण्ड,२०७७
- लामो तथा छोटो अवधिको सिपमूलक तालिम सञ्चालन कार्यविधि,२०७७
- प्रदेश श्रम परिषद् गठन सम्बन्धी कार्यविधि,२०७७
- कोभिड-१९ बाट प्रभावित वर्ग लक्षित तालिम कार्यक्रम सञ्चालन मापदण्ड,२०७७

- दलित समुदायको परम्परागत पेशा, कला र सीपको संरक्षण, सम्वर्द्धन र व्यवसायिकरणका लागि भगत सर्वजित सीप विकास कार्यक्रम संचालन मापदण्ड,२०७
- त्रिवेणी गजेन्द्र मोक्ष धाम विकास समिति (गठन आदेश),२०७८
- श्रम तथा रोजगार नीति, २०७८
- रोजगार सूचना केन्द्र सञ्चालन तथा व्यवस्थापन निर्देशिका,२०७८
- प्रदेशस्तरीय अपाङ्गता नीतिको मसौदा निर्माण।

१३. प्रमुख उपलव्धिहरु शिक्षा तथा संस्कृति तर्फ दोस्रो चौमासिक सम्म

- सम्माननीय प्रधानमन्त्रीद्वारा साक्षर गण्डकी प्रदेश घोषणा गरिएको छ ।
- १२ वटा सामुदायिक तथा सार्वजनिक पुस्तकालय स्तरोन्नतीका लागि अनुदान उपलव्ध गराइएको छ।
- मनसुनी वर्षा तथा विपदबाट क्षति पुगेका ९५ वटा सामुदायिक विद्यालयहरुलाई क्षति न्यूनीकरणका लागि अनुदान उपलव्ध गराईएको छ ।
- १७ वटा विशेष कक्षा सञ्चालन भएका स्रोत कक्षाका लागि स्तरोन्नतिका लागि अनुदान उपलव्ध गराईएको छ ।
- साधारण शिक्षा प्रदान गर्ने ३ वटा सामुदायिक क्याम्पसलाई प्राविधिक विषयमा पढाई सञ्चालन गर्न अनुदान उपलव्ध गराइएको छ ।
- १६ वटा विज्ञान र प्राविधिक धार सञ्चालन भएका विद्यालयहरुको प्रयोगशाला स्तरोन्नतिका लागि अनुदान उपलव्ध गराइएको छ ।
- गुरुकूल, गुम्बा मदरसा लगायतका धार्मिक शिक्षा प्रदान गर्ने २१ वटा विद्यालयहरुलाई मुल प्रवाहीकरण अनुदानका उपलव्ध गराइएको छ ।
- १०६ वटा धार्मिक आस्थाका केन्द्रहरु (मठ, मन्दिर, गुम्बा, मस्जिद) हरुलाई संरक्षण एवम् मर्मत सम्भारका लागि अनुदान उपलव्ध गराइएको छ ।
- हिमाली तथा दुर्गम क्षेत्रका विद्यार्थीको शिक्षामा पहुँच र गुणस्तर विस्तार गर्नका लागि मनाङ, म्याग्दी र मुस्ताङ र गोरखा जिल्लाका ५ नमूना विद्यालयमा छात्रावास निर्माणको कार्य भईरहेको छ।
- बौद्धिक अपाङ्गता भएका बालबालिकाका लागि सुविधा सम्पन्न प्रदेशस्तरीय आवासीय विद्यालय निर्माणका लागि विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार भई निर्माण कार्य आरम्भ भएको छ।
- कोभिड-१९ का कारण अभिभावक गुमाएका १२३ जना बालबालिकाको लालनपालन एवं पढाइ खर्चलाई निरन्तरता दिन मासिक रु. ५,०००।- का दरले पहिलो किस्ता रकम उपलब्ध गराइएको छ।

१४. प्रमुख उपलव्धिहरु सामाजिक विकास महाशाखा तर्फ दोस्रो चौमासिक सम्म

- प्रदेशलाई सडकआश्रित सहयोगापेक्षी सडकमानव मुक्त प्रदेश घोषणा गरिएको । जसका लागि बाग्लुङ, लमजुङ, कास्की र गोरखामा रहेका मानव सेवा आश्रमहरुसँग सम्झौता गरिएको ।
- १५ वटा ज्येष्ठ नागरिक आश्रमहरुमा नि:शुल्क स्वास्थ्य परिक्षण सेवा संचालन भएको ।
- नि:शुल्क हटलाइन सेवा मार्फत ५० जनाले सेवा प्राप्त गरेका ।

- अपाङ्गता सहायता कक्ष संचालन मार्फत अपाङ्गता भएका सेवाग्राहीले सेवा लिनमा सहयोग पुगेको ।
- २० जना बालप्रतिभाहरुको पहिचान गरी सम्मान तथा पुरस्कृत गरिएको
- बालबालिका सम्बन्धी ऐन प्रदेश सभामा दर्ता भई स्वीकृतिको क्रममा रहेको
- महिला बाल ज्येष्ठ नागरिक अपाङ्गता आदी दिवसीय कार्यक्रमहरु सम्पन्न गरिएको ।
- प्रदेशस्तरीय अपाङ्गता नीति स्वीकृतिको अन्तिम चरणमा पुगेको ।
- प्रदेशस्तरका विभिन्न क्षेत्रगत सामाजिक संस्थाहरुसँग समन्वय वैठक सम्पन्न गरिएको ।
- ज्येष्ठ नागरिक दिवा सेवा केन्द्र संचालनको लागि ५१ वटा संस्थाहरु छनौट भई सम्झौता भइसकेको ।
- ज्येष्ठ नागरिक दिवा सेवा केन्द्र पूर्वाधार निर्माणको लागि २१ वटा संस्थाहरु छनौट भई सम्झौता भइसकेको ।
- महिला उद्यमीहरुलाई प्रविधिमा सहयोग गर्नका लागि महिला उद्यमी तथा उद्यमी समूह गरी १०६ जनालाई छनौट गरिएको ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको लागि क्षमता अनुसारको रोजगार सृजना तथा पुनर्स्थापना केन्द्रको लागि प्रदेशस्तरीय अपाङ्गता ग्राम निर्माणको लागि शुक्लागण्डकी नगरपालिका वडा न.८ मा ४४ रोपनी जग्गा प्राप्तीको लागि सिमाना छुट्ट्याइएको । ।

१५. गण्डकी प्रदेश प्रमुख शैक्षिक सुधार कार्यक्रम

क) कार्यान्यनको चरणमा रहेका

- प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रमा सिकाइ सामग्री व्यवस्थापन
- माध्यमिक विद्यालयमा गणित शिक्षा प्रयोगशाला स्थापना र विकास
- माध्यमिक विद्यालयमा विज्ञान प्रयोगशाला सुदृढीकरण
- आधारभूत विद्यालयमा विज्ञान प्रयोगशाला सुदृढीकरण
- माध्यमिक विद्यालयमा ICT ल्याव विस्तार
- माध्यमिक विद्यालयमा STEM Lab स्थापना र सञ्चालन
- सामुदायिक क्याम्पसमा सूचना प्रविधि विस्तार
- बैद्धिक तथा धार्मिक शिक्षा प्रदान गर्ने संस्थाहरुलाई प्रोत्साहन अनुदान
- प्राविधिक धार तथा व्यावसायिक शिक्षा सञ्चालन गरेका सामुदायिक विद्यालयहरुलाई प्रयोगशाला सुदृढीकरण अनुदान

- विपन्न तथा न्यून सिकाइ उपलब्धी भएका विद्यार्थीहरुसँग प्रदेश प्रमुख कार्यक्रम
- सामुदायिक विद्यालयमा कक्षा ११ र १२ विज्ञान विषय अध्ययन गर्ने विपन्न तथा दलित विद्यार्थीहरुसँग प्रदेश प्रमुख कार्यक्रम मार्फत छात्रवृत्ती व्यवस्थापन
- विद्यालयमा अनलाईन अफलाईन सामग्री विकास एवम् प्रशारण व्यवस्थापन
- विपन्न तथा न्युन सिकाइ उपलब्धी भएका (कक्षा ८-10) विद्यार्थीहरुसँग प्रदेश प्रमुख कार्यक्रमको स्थानीय तहबाट विवरण सङ्कलन भईरहेको ।
- सामुदायिक विद्यालयमा कक्षा ११ र १२ मा विज्ञान विषय अध्ययन गर्ने विपन्न तथा दलित विद्यार्थीहरुसँग प्रदेश प्रमुख कार्यक्रम मार्फत छात्रवृत्ति प्रदान- विद्यालयगत रुपमा निवेदन दर्ता प्राप्त भएको ।
- पृथ्वीनारायण क्याम्पसमा जर्जजोन डिजिटल गणित प्रयोगशाला स्थापनाका लागि प्रस्ताव माग गरिसकिएको र सम्झौतामा चरणमा रहेको ।
- विद्यालयमा अनलाईन अफलाईन कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि परामर्शदाता सुचिकृतका लागि सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गरिएको ।
- सामुदायिक विद्यालयका उत्कृष्ट अभ्यासहरुको प्रकाशन एवम् प्ररणका लागि सम्बन्धित शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइहरु मार्फत ११ वटै जिल्लाका उत्कृष्ट विद्यालयहरुको विवरण प्राप्त भएको ।

१६. समिति/कार्यदल गठन भई कार्य आरम्भ भएको विवरण

- प्रदेश शिक्षा नीति कार्यान्वयनको रणनितिक योजना तर्जुमाका लागि नेपाल सरकारका पूर्व सहसचिव श्री बाबुराम पौडेलको संयोजकत्वमा ५ सदस्यीय कार्यदल गठन भएको ।
- उच्च शिक्षा पूर्वाधार विकास एवम् अनुदान प्रणालीका लागि मानक विकास गर्न प्रा.डा. ईन्द्र प्रसाद तिवारीको संयोजकत्वमा ५सदस्यीय कार्यदल गठन भएको ।
- गण्डकी प्रदेशको सांस्कृतिक वृत्तचित्र तयारीका लागि कार्यशर्त तयारीका लागि विषयगत विज्ञहरुको संलग्नतामा समिति गठन भई विज्ञहरुले वृत्तचित्रमा समावेश हुनुपर्ने विषयवस्तु तयारी एवम् परामर्श सेवाको कार्यशर्त तयारीको काम भईरहेको ।

१७. सार्वजनिक निकायको वेबसाईट भए सो को विवरण

www.mosd.gandaki.gov.np

१८. सार्वजनिक निकायले प्राप्त गरेको वैदेशिक सहायता, ऋण, अनुदान एंव प्राविधिक सहयोग
-नभएको
१९. सार्वजनिक निकायले वर्गीकरण तथा संरक्षण गरेको सूचनाको नामावली र त्यस्तो सूचना
-मन्त्रालयले सूचनाको वर्गीकरण नगरेको ।

२०. सार्वजनिक निकायमा परेका सूचना माग सम्बन्धी निवेदन र सो उपर सूचना दिएको

सूचना मागको निवेदन संख्या	फर्छ्यौट	कैफियत
४६	४६	२०७७ श्रावण देखि २०७८ पुस सम्म

२१ . सार्वजनिक निकायका सूचनाहरु अन्यत्र प्रकाशन भएका वा हुने भएको भए सो को विवरण
मन्त्रालयका सूचनाहरु मन्त्रालयको सूचना पाटी, स्थानीय देखि राष्ट्रिय पत्रपत्रिकाहरु र मन्त्रालयको वेवसाईट www.mosd.gandaki.gov.np मा समेत प्रकाशन गर्ने गरिएको छ ।